

Тема 4.

Аграрна політика країн світу в регулюванні агробізнесу та продовольча безпека

Зміст

4.1 Деякі ключові аспекти стану продовольчої безпеки в світі.....	1
4.2 Організаційні форми інтеграції аграрного бізнесу.	2
4.3 Основні принципи агробізнесу та умови щодо його регулювання...	4
4.4 Аграрна політика в окремих розвинутих країнах	6

4.1 Деякі ключові аспекти стану продовольчої безпеки в світі.

Забезпечення продовольчої безпеки залишається важливим завданням на глобальному рівні, і вимагає спільних зусиль урядів, міжнародних організацій, громадянського суспільства та приватного сектору.

За визначенням Продовольчої та сільськогосподарської організації ООН (ФАО), продовольча безпека – це чітко функціонуюча система, яка забезпечує всі прошарки населення продовольством за прийнятими фізіологічними нормами за рахунок власного виробництва та необхідного рівня імпорту тих продуктів, для виробництва яких відсутні внутрішні умови.

Стан продовольчої безпеки в світі є складним і може зазначати різні тенденції в залежності від регіонів та країн. Деякі ключові аспекти стану продовольчої безпеки включають:

Доступ до харчових ресурсів. У багатьох країнах розвинутого світу існує висока доступність до харчових ресурсів для населення. Однак в деяких регіонах, зокрема в країнах Африки та Південної Азії, існують проблеми з недостатнім доступом до достатньої кількості харчів.

Постійні та нові виклики. Зміна клімату, недостатність води, втрата родючості ґрунтів і екологічні проблеми можуть впливати на виробництво харчових продуктів та стан продовольчої безпеки.

Економічні аспекти. Економічні труднощі можуть впливати на доступність та вартість харчів, що впливає на продовольчу безпеку.

Глобальна торгівля. Світова торгівля харчовими продуктами грає важливу роль у забезпеченні продовольчої безпеки. Однак геополітичні та торговельні конфлікти можуть впливати на постачання та доступність харчів.

Розвиток сільського господарства та впровадження нових технологій можуть поліпшувати продуктивність та забезпечувати збільшення обсягу продовольства на внутрішньому та міжнародному ринках.

Програми та ініціативи. Існують численні національні та міжнародні програми та ініціативи, спрямовані на поліпшення стану продовольчої безпеки, такі як програми розвитку, гуманітарні допомоги та інші заходи.

Один з найголовніших показників світової продовольчої безпеки – кількість голодуючих осіб у світі, який щорічно досліджує ФАО.

За результатами її дослідження з 2020 року почалося різке зростання кількості голодуючих осіб, за 2020 рік цей показник збільшився більше ніж на 70 млн. осіб, а у 2021 році – більше ніж на 40 млн. осіб. Найбільша кількість голодуючих осіб проживає в Азії, а найбільший відсоток населення, що недоїдає відмічається в Африканському регіоні.

На погіршення світової продовольчої безпеки впливає багато факторів, зокрема, пандемія COVID-19, екстремальні кліматичні та погодні умови, озброєні конфлікти та війни, економічні фактори тощо.

За останні 10 років процес збільшення обсягів виробництва продуктів харчування сповільнився, незважаючи на те, що у провідних країнах світу зростає рівень життя і, відповідно, споживання. Експерти зазначають, що темпи росту виробництва і продуктивності в аграрному секторі знижуються, внаслідок чого підвищуватимуться ціни переважно в країнах, що розвиваються, де сім'ї витрачають на харчування близько 60% доходів.

Спостереженнями Організації з продовольства і сільського господарства (ФАО) та економічного співробітництва та розвитку (ОЕСР) доведено, що внаслідок підвищення ціни вартість продуктів харчування в найближчі 10 років зросте на 10–40 відсотків.

Також згідно з прогнозами ООН через кілька десятиріч значно підвищиться попит на продовольство, що пов'язують зі зростанням населення у світі та погіршенням природнокліматичних умов для виробництва сільськогосподарської продукції.

Тому, аграрна політика в кожній державі грає ключову роль у забезпеченні її продовольчої безпеки та розвитку агробізнесу.

Вони тісно пов'язані, оскільки агробізнес впливає на виробництво та доступність продовольства для населення. Взаємодія між агробізнесом і продовольчою безпекою вимагає комплексного підходу, включаючи ефективне управління ресурсами, використання інновацій та співпрацю всіх учасників продовольчого ланцюга для досягнення сталого та стійкого розвитку.

4.2 Організаційні форми інтеграції аграрного бізнесу.

Стабільність роботи аграрного бізнесу не можлива без подолання суперечності інтересів сільськогосподарських товаровиробників і підприємств інших сфер АПК (агросервісу, постачання, підприємств переробних галузей промисловості, торговельних підприємств) на основі розвитку кооперації та інтеграції на взаємовигідних умовах.

Посилення таких зв'язків є закономірним явищем. У процесі поглиблення суспільного поділу праці сільське господарство самостійно

вже не може забезпечувати умови власного відтворення. Це зумовлено тим, що розвиток даної галузі все більшою мірою залежить від промисловості, що поставляє селу необхідні засоби виробництва.

Господарючі суб'єкти працюватимуть злагоджено тільки за умови, якщо об'єднуються в ланцюгу: виробництво → переробка → реалізація → фінансово-кредитне забезпечення.

Інтеграція агробізнесу може відбуватися через різні форми співпраці та об'єднання ресурсів для досягнення спільних цілей і оптимізації виробництва. Найбільш поширені форми інтеграції в агробізнесі:

Кооперація: Група фермерів об'єднується для спільної закупівлі сировини, обробки та збуту продукції. Це дозволяє зменшити витрати та отримати кращий доступ до ринків.

Вертикальна інтеграція. Об'єднання виробників сировини та підприємств, що займаються її переробкою, для оптимізації виробничих процесів та зниження витрат.

Горизонтальна інтеграція. Об'єднання конкуруючих фермерських господарств чи підприємств: Може бути спрямовано на об'єднання сил для конкурентного ринкового позиціонування та спільних ініціатив.

Формування агрохолдингів. Об'єднання різноманітних галузей сільського господарства під єдиною управлінською структурою.

Спільні підприємства. Це може бути національні чи міжнародні партнерства, спрямовані на спільний розвиток нових технологій, об'єднання ринкових можливостей тощо.

Формування об'єднань аграрних виробників. Групи фермерів чи агропідприємств об'єднують свої зусилля для представлення спільних інтересів перед урядом, ринками та іншими зацікавленими сторонами (аграрні асоціації чи об'єднання).

Фінансова інтеграція. Створення спільних фінансових інструментів та пулів ресурсів для забезпечення фінансової стабільності та підтримки агробізнесу.

Кожен напрям може мати різні варіанти створення організаційно - правових форм, складу учасників, формування статутного капіталу, організації виробничих зв'язків і економічних відносин. Загальним для всіх питань залишається консолідація капіталу та залучення інвесторів у разі дефіциту фінансових коштів, що спрямовані на розробку та впровадження інвестиційних проектів щодо відтворення виробництва та розвитку об'єднання.

Інтеграція дозволяє підприємствам оптимізувати виробничі процеси, забезпечити стабільність у виробництві та підвищити конкурентоспроможність на ринку. Вибір конкретної форми інтеграції залежить від конкретних умов, цілей та потреб бізнесу.

4.3 Основні принципи агробізнесу та умови щодо його регулювання.

Аграрний бізнес – це особлива підсистема економічних взаємовідносин, що склалася в аграрному секторі розвинених країн внаслідок злиття аграрного, промислового і торгового капіталу у процесі поглиблення інтеграційних зв'язків між сільським господарством та промисловістю (вертикальної інтеграції). Виникнення концепції "аграрного бізнесу" припадає на кінець 50-х років минулого століття в країнах Західної Європи та США. Концепція була розроблена в працях американських дослідників Дж. Девіса і Р. Голдберга.

Основні принципи і аспекти агробізнесу включають в себе:

1. *Виробництво сільськогосподарської продукції;*
2. *Обробка сільськогосподарської продукції;*
3. *Збут сільськогосподарської продукції;*
4. *Постачання на ринок;*
5. *Фінансовий менеджмент;*
6. *Аграрна політика і законодавство;*
7. *Співпраця та партнерство;*
8. *Стійкий розвиток.*

Основи агробізнесу вимагають комплексного підходу до управління всіма аспектами виробництва, обробки та збуту сільськогосподарської продукції для досягнення ефективності та стійкого розвитку.

Регулювання агробізнесу включає в себе комплекс заходів, спрямованих на забезпечення стійкості та розвитку сільськогосподарського сектору.

Це може охоплювати різні аспекти, такі як екологічна безпека, забезпечення якості продукції, підтримка фермерів, ринкова конкуренція, доступ до фінансів, науково-технічний прогрес і багато іншого. Основні напрямки регулювання агробізнесу включають:

1. *Підтримка аграрного сектору:* Уряди встановлюють політику для сільськогосподарського сектору, яка може включати в себе субсидії, кредити для фермерів, гранти, програми страхування врожаю, та інші заходи, спрямовані на підтримку стійкості сільськогосподарських підприємств, розвитку інфраструктури тощо.

2. *Стандарти якості та безпеки.* Держава, або декілька держав встановлюють стандарти для якості та безпеки сільськогосподарської продукції. Це може включати в себе вимоги до використання пестицидів, гербіцидів, антибіотиків у тваринництві, а також контроль за якістю продуктів на ринку. Наприклад Світова організація торгівлі.

3. *Екологічна політика.* Регулювання в галузі агробізнесу також може включати заходи для забезпечення екологічної стійкості. Це стосується перш за все впровадження екологічно чистих методів сільськогосподарського виробництва, відновлення ґрунтів, збереження

природних ресурсів та зменшення негативного впливу сільськогосподарської діяльності на навколишнє середовище.

4. *Навчання та дослідження.* Розвиток науки та технологій в аграрній сфері може підтримуватися через наукові дослідження та навчання фахівців. Державні програми сприяють впровадженню нових технологій для підвищення продуктивності та стійкості.

5. *Тарифи та торгівля.* Участь у міжнародних торгових угодах також впливає на розвиток агробізнесу, включаючи експорт та імпорт його продукції. Країни регулюють тарифи на сільськогосподарську продукцію та ведуть переговори на міжнародному рівні для захисту власних ринків чи для сприяння експорту власної продукції. Також можуть встановлювати цільові ціни на деякі продовольчі товари або вживати інші заходи для стабілізації цін та підтримки рівня доходу виробників цієї продукції.

6. *Сприяння розвитку сільських територій.* Регулювання агробізнесу може включати заходи для забезпечення рівномірного розвитку сільських територій, включаючи інфраструктуру, освіту та охорону здоров'я.

7. *Ключову роль у розвитку агробізнесу* грає політика регулювання власності та використання сільськогосподарської землі, а також доступу до водних ресурсів.

Ці напрямки регулювання часто залежать від конкретних умов і завдань кожної країни. Важливо забезпечити баланс між підтримкою сільськогосподарського сектору та врахуванням соціальних, екологічних та економічних аспектів.

Сучасні тенденції у процесах управління бізнесом відображають підвищення значення зовнішнього середовища, яке є визначальним порівняно з внутрішнім середовищем бізнесу.

Тому, для формування ефективної системи управління розвитком бізнесу в умовах глобалізації при формуванні аграрної політики в розвинутих державах особливу увагу звертають на необхідність виконання таких умов:

по-перше, це забезпечення адекватності й пропорційності формування та розвитку ресурсів суб'єкта господарювання;

по-друге, це обов'язковість здійснення науково-технічних, інноваційних, інвестиційних, маркетингових процесів;

по-третє, це орієнтація бізнесу на міжнародне співробітництво у вигляді застосування сучасних форм міжнародного бізнесу: імпорт, експорт, проекти «під ключ», ліцензування, франчайзинг, контракти на управління та іноземні інвестиції (прямі іноземні інвестиції, портфельні іноземні інвестиції, створення транснаціональних корпорацій, спільне підприємництво у вигляді спільних підприємств, багатонаціональних або мультинаціональних компаній) тощо.

4.4 Аграрна політика в окремих розвинутих країнах

Агропродовольча політика багатьох країн світу спрямована на збільшення виробництва й експорту основних видів сільськогосподарської продукції, в тому числі шляхом запровадження різних дієвих механізмів підтримки учасників аграрного бізнесу.

Політика здорового протекціонізму по відношенню в першу чергу до фермерів є невід'ємною складовою внутрішніх політик багатьох держав світу.

Згідно з даними ОЕСР (Організація економічного співробітництва та розвитку) загалом по розвинених країнах рівень підтримки сільського господарства складає майже 40% сукупних фермерських доходів.

З погляду на те, що держава в умовах сучасного ринкового господарства виконує внутрішньо важливі функції стимулювання розвитку виробництва і зростання добробуту населення, підвищення якості життя, вона зобов'язана не тільки забезпечувати все необхідне для нормального функціонування ринкової конкуренції, захищати законні права громадян і підприємств, але і допомагати господарюючим суб'єктам адаптуватися до змін ринкової кон'юнктури, створювати сприятливі умови для активізації їх виробничої діяльності.

Перше й головне завдання аграрної політики *США*, як найбільшого експортера сільгосппродукції, полягає в підтримці фермерських доходів на рівні доходів осіб, зайнятих в несільськогосподарській сфері економіки, шляхом стабілізації цін на сільськогосподарську продукцію та скорочення нереалізованих товарних запасів.

Друге не менш важливе завдання полягає в підвищенні ефективності сільськогосподарського виробництва шляхом розвитку сільськогосподарської науки й освіти, створення сільської виробничої інфраструктури, охорони земельних та водних ресурсів тощо.

Третє завдання полягає в необхідності скорочення бюджетних витрат на товарні програми, тобто в ослабленні податкового тягара для платників податків.

Четвертим завданням є забезпечення високої конкурентоспроможності американського продовольства та просування його на світовий ринок.

Перераховані завдання визначають напрями державної політики США в галузі сільського господарства та виробництва продовольства:

- а) регулювання виробництва і збуту продукції в країні;
- б) створення сільської виробничої інфраструктури;
- в) розвиток сільськогосподарських науково-дослідних та дослідно-конструкторських установ, впровадження результатів їх діяльності в практику;
- г) охорона земельних та водних ресурсів;
- д) надання продовольчої допомоги нужденним;
- е) субсидування програм експорту сільськогосподарських товарів.

За різними оцінками, щорічний рівень підтримки сільського господарства у США становить близько \$20 млрд (до вступу до СОТ він сягав \$50 млрд), субсидії займають майже 25% від вартості сільськогосподарської продукції.

Бюджетні субсидії включають низку прямих форм:

компенсаційні платежі за програмами скорочення поголів'я і зміни структури посівів;

виплати сільськогосподарським товаровиробникам (на одиницю площі або голову худоби);

відшкодування витрат на водопостачання, зрошення, газифікацію тощо.

Також є непрямі форми: через оплату витрат на наукові дослідження, страхування посівів (продукції), будівництво дороги і мосту в сільській місцевості. Інші субсидії виражаються у відстроченні кредитних платежів, списанні боргів державі, пільгових або безпроцентних кредитів.

Як держпідтримку найчастіше використовують механізми надбавок, не пов'язаних з кількістю продукції. Сплата субсидії залежить від базової площі посіву. Щорічний ліміт субсидій становить \$40 000 на одну особу.

Крім того, діють цінові програми на різні продукти. Наприклад, підтримка ціни на молоко встановлена на рівні \$218/т, а ціни на цукор — \$397/т.

Якщо потрібно отримати позики, аграрії можуть звернутися до Федеральної системи кредитування ферм (що складається з різних груп банків). Ще одне джерело кредиту — Управління у справах місцевих ферм.

Завдячуючи цілеспрямованій державній політиці створення комфортного клімату для аграріїв, продуктивність фермерської праці за останні 30 років зросла майже на половину.

На частку США припадає близько 50% світового виробництва сої, бобів і кукурудзи, 10–25% — бавовни, пшениці, тютюну і рослинної олії. Зважаючи на інноваційні підходи, американці можуть виробляти якомога більше продукції з меншими затратами.

Аграрний сектор *Європейського Союзу* є одним з основних світових виробників продовольства, займає 48% земель ЄС, створює робочі місця для 55% населення і лишається найбільш інтегрованим ринком харчових продуктів у світі.

Сільське господарство в ЄС відноситься до тих галузей економіки, в яких відбувається активне державне регулювання.

ЄС має найбільший захист власних виробників сільськогосподарської продукції серед провідних країн.

Станом на кінець 2017 року прямою фінансовою допомогою користувалися 7 мільйонів господарств, які обробляли 90%

сільськогосподарських земель. Допомога складала в середньому 46% від доходів аграрної спільноти, а в деяких місцях і набагато перевищувала цю цифру, і це гарантувало стабільність доходів виробників.

Протягом 2014-2020 років вже відбулась переорієнтація фінансової допомоги на впровадження інновацій, управління ризиками, захист навколишнього середовища та боротьбу із змінами клімату, розвиток сільських громад.

В ЄС фінансування реалізації Спільної аграрної політики здійснюється з двох системних фондів (Фонд підтримки сільського господарства EAGF, Фонду розвитку сільських територій EAFRD).

Вводиться регресивна шкала розміру підтримки в залежності від доходів, а країни-члени можуть встановлювати стелі надання підтримки та правила зменшення її розміру. З метою скорочення адміністративних витрат також можна встановлювати мінімальний розмір площі, на яку підтримка надається, та мінімальну суму, яку може отримати фермер. Країнам-членам також дозволяється до 3% бюджету прямих платежів використовувати на компенсацію оплати сільгоспвиробником послуг щодо зниження ризиків

Розмір допомоги на гектар може змінюватися в залежності від дотримання підприємством належних сільськогосподарських практик. Така залежність має поступово зростати і у 2026 році досягти 85% розміру виплат. Для того, щоб виплати певним категоріям господарств були гарантовані, країни-члени можуть створювати резервні фонди. Для малих господарств виплати на 1 га можна змінювати на разові виплати розміром до 1 250 євро.

Додаткова розподілена підтримка доходу для забезпечення стабільності також деталізується країнами-членами. Вона спрямована на подолання ускладнень, пов'язаних з конкуренцією, сталістю господарювання та якістю продукції.

Вона надається у вигляді щорічних виплат на гектар або голову худоби виключно на вирощування зернових, олійних культур (за винятком соняшника), культур, багатих на білок, льону, коноплі, рису, горіхів, крохмальної картоплі, молока та молочних продуктів, насіння, м'яса вівці та кіз, яловичини та телятини, оливок та оливкової олії, шовкових черв'яків, сухого корму, хмелю, цукрових буряків, тростини, цикорію, фруктів та овочів, насаджень з коротким терміном життя.

Болгарія, Греція, Іспанія та Португалія також можуть надавати підтримку виробникам бавовни та їх галузевим угрупованням відповідно до встановлених базових правил.

Додаткова підтримка для молодих фермерів надається або на гектар, або у формі разових виплат протягом не більше 5 років.

Крім того, визначені загальні вимоги щодо типів допомоги для окремих секторів: виробництва фруктів та овочів, продукції бджільництва, виробництва вина, вирощування хмелю, олив та оливкової олії, а також

деяких інших окремих галузей аграрного сектора. Підтримка для окремих секторів може набувати форми компенсації понесених витрат, виплат на одиницю площі чи голову худоби, одноразових виплат, встановлення єдиної ставки фінансування.

Прямі платежі та платежі на підтримку галузей фінансуються з Фонду підтримки сільського господарства (EAGF) і не можуть ансуються з

Встановлені також напрями підтримки розвитку сільських територій, зокрема:

- управління збереженням навколишнього середовища;
- змінами клімату та іншими параметрами;
- підтримка територій, обмежених природним або іншим чином;
- територій, обмежених в можливостях за рахунок дотримання обов'язкових норм та правил;
- підтримка інвестицій, у тому числі в системи зрошення;
- становлення молодих та інших нових фермерів;
- бізнес стартапів;
- інструментів управління ризиками, кооперації, обміну знаннями та поширення інформації.

Для фінансування розвитку сільських територій з Фонду (EAFRD) встановлюються стелі для компенсації понесених витрат від 43% до 85% в залежності від ступеня розвитку територій, для окремих критичних випадків допомога може збільшуватися від 65% до 100%. Але, в будь-якому випадку, розмір допомоги не може бути меншим 20%. І, як мінімум, 5% внеску з боку фонду EAFRD на реалізацію національних стратегічних планів має бути використано в рамках програми фінансування місцевих ініціатив.

Крім того, для надання підтримки у зазначених вище напрямках можуть використовуватися також фінансові інструменти майже 10 інших фондів, якими встановлені загальні положення та правила фінансування.

Довідково

Європейського фонду регіонального розвитку (European Regional Development Fund), Європейського соціального фонду плюс (European Social Fund Plus), Фонду єдності (Cohesion Fund), Фонду справедливого переходу (Just Transition Fund), Європейського фонду мореплавства, рибальства та аквакультури (European Maritime, Fisheries and Aquaculture Fund), Фонду надання притулку, міграції та інтеграції (Asylum, Migration and Integration Fund), Фонду внутрішньої безпеки (Internal Security Fund) та Інструменту фінансової підтримки управління кордонами та візової політики (Instrument for Financial Support for Border Management and Visa Policy).

Стосовно фінансування заходів із охорони навколишнього середовища та упередження зміни клімату, принаймні 35% внеску з фонду EAFRD, який надається на виконання стратегічних планів, має витратитися на підвищення добробуту тварин.

Витрати на реалізацію заходів з охорони навколишнього середовища та упередження зміни клімату можуть компенсуватися на всі 100%, заходи, які ведуться в межах територій, обмежених природним або іншим чином компенсуються у розмірі 50% або 100%, на територіях з обмеженими можливостями – у розмірі 100%, інвестиції в системи зрошення, становлення молодих та інших нових фермерів, бізнес стартапів, інструментів управління ризиками, кооперації, обміну знаннями та поширення інформації також на 100%.

Як мінімум, 4% внеску з фонду EAFRD має спрямовуватися на надання технічної підтримки, а для країн, де загальний обсяг фінансування САП з боку ЄС перевищує 1,1 млрд. євро, – до 6%.

Країни-члени в рамках своїх національних стратегічних планів можуть визначити частку коштів, які вони передають програмам на виконання проектів, які надають фермерам вигоди та переваги. Підтримка заходів з упередження зміни клімату може здійснювати у розмірі 40% або 100% в залежності від змісту таких заходів.

Досягнення цілеспрямованої аграрної політики країн ЄС визначають стабільний розвиток агробізнесу країн Союзу як сучасного, стійкого та конкурентоспроможного сектору економіки.

Найбільшим споживачем аграрної продукції у світі є населення *Китаю*, частка якого на планеті складає 20 % (близько 1,4 млрд осіб).

Водночас для задоволення своїх харчових потреб воно має можливість користуватися лише 9–10 % усіх світових орних земель. У КНР на одного жителя припадає 0,085 га орної землі (для порівняння: в Україні – 1,068 га, у США – 11,365 га). Згаданий показник у Китаї продовжує падати, внаслідок чого під загрозою опиняється внутрішня пропозиція агропродукції. На нього тиснуть урбанізація, забруднення довкілля та регіонально нестабільні кліматичні умови.

Сільське господарство КНР залишається працеінтенсивним, адже в ньому зайнято близько 25% населення країни (для порівняння: в Україні – 14%, у США – 1,4%). Виробництво культур рослинництва в Китаї надзвичайно фрагментоване між дрібними фермерськими господарствами. В середньому на одне із понад 230 мільйонів сільських домогосподарств припадає 0,6 гектарів землі. Збереження подрібненого фермерства зумовлене політикою влади із соціального захисту сільського населення та ускладнює використання сучасних технологій та ефекту масштабу.

В Китаї запроваджений змішаний тип економічної системи, який також називають «ринкова економіка під державним контролем».

Уряд цієї країни проводить системну політику із покращення ситуації, завдання щодо продовольчої безпеки включаються в кожний 5-річний план розвитку країни. За змістом його заходи націлені на перехід від екстенсивного типу землекористування до інтенсивного, а саме: встановлення регіональних лімітів скорочення аграрних земель,

запровадження сівозмін, відновлення ґрунтових вод, нормування витрат добрив.

Пріоритети самозабезпеченості зафіксовано в Білій книзі Державної ради (2019). Центральним елементом китайської урядової політики щодо аграрного сектору є тарифний захист та надання субсидій, а також іншої підтримки своїм фермерам на 200 млрд дол. щорічно. Це значно перевищує субсидії, що видаються власним аграріям Євросоюзом (100 млрд дол.), США (33 млрд дол.) та іншими країнами.

Китайським аграріям субсидуються як обсяги виробництва, так і витрати виробництва, уряд встановлюють орієнтири закупівельних ціни на врожай у фермерів, запроваджуючи цінову стелю, або компенсує різницю між ринковими цінами і зафіксованими державою цінами. Найбільше субсидій Китай спрямовує на підтримку вирощування рису (до 40 % від валової виручки фермерів), кукурудзи (близько 35 %), пшениці (35 %), цукру (48 %), бавовни (33 %), виробництво молока (38 %), яловичини (12 %), свинини (10 % виручки).

Політика грошової підтримки Китаєм власного сільського господарства негативно відбивається на країнах Третього світу, які спеціалізуються на агропродукції.

Субсидуючи виробників, чия продукція реалізується на внутрішньому ринку, китайці не допускають іноземного імпорту. На міжнародних сировинних ринках виникає надлишок пропозиції, від чого ціни агропродукції виявляються заниженими, а експорт країн, що розвиваються, зазнає шкоди. При цьому в рамках СТО Китай наполегливо захищає свій статус країни, що розвивається, який надає йому право на пільги та субсидії для сільського господарства в рамках «спеціального та диференційованого режиму (SDT).

Довідково:

Концепція SDT є однією з основних принципів Світової торговельної організації (СТО). Згідно з цим принципом, розвиваючимся країнам надається можливість застосовувати більш гнучкі правила та отримувати певні пільги для сприяння їхньому економічному розвитку. Це може включати субсидії для сільського господарства, торговельні пільги та інші заходи.

Геополітична нестабільність і зростання цін на сировинні товари на світових ринках уже певний час спонукають Пекін підвищувати самодостатність у сфері продовольчої безпеки. У цьому контексті 13 лютого минулого року в Китаї прийняли ключовий документ на 2023 рік: "Про підтримку розвитку сільських територій". Основними пунктами є саме продовольча безпека через підтримку власного сільського господарства та зменшення залежності від імпорту.